ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

Стручни скуп « Спортске активности за децу са инвалидитетом - примери добре праксе «

Београд, 27. 12. 2019.

- САЖЕТАК РАДОВА -

ЗНАЧАЈ ПРОГРАМА ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА ДЕЦУ СА СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЋАЈИМА У РАЗВОЈУ

Ивана Сретеновић[1], Горан Недовић, Милосав Адамовић
Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Моторичке активности и вежбање утичу на раст и развој и ублажавају последице физичке неактивности којој су деца често изложена. Моторичка активност представља интегративни механизам у повезивању физичког, интелектуалног, емоционалног и социјалног развојног процеса сваке индивидуе. У овом раду приказани су програми физичке културе у које се укључују деца са сметњама и поремећајима у развоју и указано је на значај примене тих програма. Избор програма зависи од унутрашњих и спољашњих фактора, док се програми физичке културе у специјалној едукацији и рехабилитацији (дефектологији) могу класификовати у односу на садржај и у односу на физичку активност. Такође, у раду је дат осврт на општа, али и на специфична методичка упутства за децу са сензорним, когнитивним и моторичким сметњама и поремећајма. Програми физичке културе за децу са сметњама и поремећајима у развоју имају вишеструке бенефите, те је у раду са овом децом потребно прилагодити методологију рада и адаптирати систем вежбања како би се постигао потпуни ефекат.

Кључне речи: физичка култура, деца са сметњама и поремећајима у развоју, моторика

ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

WII FIT ВИРТУЕЛНИ ПРОГРАМ ВЕЖБАЊА У ЦИЉУ ПОБОЉШАВАЊА ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Милосав Адамовић

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду

Увод. Деца са сметњама у развоју за разлику од деце типичног развоја касне у моторном развоју и у недовољној мери упражњавају физичке активности. Циљ рада јесте приказ Wии Фит виртуелнг програма вежбања у циљу побољшавања физичких способности деце са сметњама у развоју. Опис инструмента. Wии Фит конзола (Нинтендо, 2007) представља софтверско-хардверски систем намењен упражњавању физичких активности у затвореном простору путем играња видео игара које су подељене на 4 категорије: вежбе равнотеже, тренинг мишићне снаге, аеробик и јога. Резултати. Популације деце које су упражњавале физичке активности путем Wии Фит-а обухвата децу са: церебралном парализом, Дауновим синдромом, аутизмом, интелектуалном ометеношћу, развојним поремећајем кординације, повредом мозга, успореним моторним развојем. Wии Фит програм вежбања позитивно утиче на: равнотежу, мишићну снагу доњих екстремитета, мануелну спретност, визуомоторну кординацију, мишићну снагу стиска песнице, смањење телесне тежине, мотивацију, самопоуздање, социјализацију, комуникацију, интерперсоналне односе. Преднсот коришћења Wии Фит-а огледа се у приступачној цени, мобилности, једноставном коришћењу, интеракцији са другим особама, индивидуалном или групном вежбању, праћењу физичког напредовања. Закључак. WииФит програм вежбања представља ефективан начин у побољшању физичких способности деце са сметњама у развоји и може се користити као супортативни облик дефектолошког третмана.

Кључне речи: Wии Фит, физичке способности, деца са сметњама у развоју

ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

МОТИВАЦИЈА, ПОСТУРАЛНА РЕАКТИБИЛНОСТ, РАЗВОЈ МОТОРИЧКИХ ВЕШТИНА КОД ДЕЦЕ СА ОДСТУПАЊИМА У РАЗВОЈУ

др Данијела Вукићевић, субспецијалиста дечје рехабилитације, Клиника за рехабилитацију « др Мирослав Зотовић « Београд

Одлика живих бића је кретање. Мотивација за кретање долази изнутра. Учење шема кретања почиње још интраутерино. Већ од 7 недеље гестације, код фетуса се могу уочити две форме кретања:брзи фазични покрети и фини покрети увијања, да би до 12 недеље гестације имали изоловане покрете руке, ноге, контакт шака-лице, зевање, гутање. Након рођења, прва два месеца живота детета, шеме покрета су исте као и у стомаку, да би од трећег месеца живота, дете стекло стабилност на леђима, почело „фино подешавање“ проприоцептивног система и усавршавало све више антигравитационе покрете. Фетус, као и новорођенче из релативно мирног стања, почињу да изводе покрете увијања, извијања, увек другачије у обрасцу који не можемо да предвидимо. Нормалне обрасце кретања у овом периоду одликује:варијабилност, флуентност, имају постепен почетак и завршетак и довољно дуго трају да би се могли посматрати.

Препорука да се дете од четвртог месеца живота спусти на чврсту равну подлогу, омогућава истраживање даљих форми кретања:окретање, бауљање, пузање, стајање, проходавање. А поред тога:визуо-моторну перцепцију, моторно планирање, постурално прилагођавање на промену тежишта, учење ослонаца и протективних реакција.

Код деце која имају развојна одступања, уочава се смањена варијабилност, смањене или повећане амплитуде покрета, стереотипне моторне шеме.

Али мотивација за кретање је карактеристична за сву децу. Испробавање шема покрета, усавршавање форми кретања да би се дошло до жељеног циља, и код деце са одступањима у развоју, доводи до задовољства када досегну оно што их интересује и желе да истраже.

Управо због тога, деци која не могу да достигну самосталност у кретању, нудимо различите врсте помагала за вертикализацију и кретање.стајалице, ходалице, столице за кретање. Вертикална позиција, могућност да самостално дожу до онога што их интересује, има великог утицаја на:побољшање постуралне стабилности, истраживање даљих форми кретања, побољшава функцију дисања, рада унутрашњих органа, минерализацију костију и повољно утиче на мотивацију, когнитивни развој, учешће у активностима групе са вршњацима.

ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

ТЕРАПЕУТСКИ ЗНАЧАЈ РВАЊА ЗА ДЕЦУ СА РАЗВОЈНИМ СМЕТЊАМА

проф. др Горан Касум, Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду,
Матеја Николић, апсолвент Факултета за специјалну едукакацију и рехабилитацију Универзитета у Београду

У свету, спорт се све чешће имплеметира као део третмана за децу са развојним сметњама. Редовна физичка активност је од суштинског значаја за одржавање мишићне снаге, флеклсибилности и мобилности. Рвање, као један од спортова који се може сматрати и базичним спортом, има значајну улогу у целокупном психомоторном развоју детета. А управо циљ рвања за децу са развојним сметњама је развој координације и елемената психомоторике. Ови циљеви ће се остваривати кроз тренинге, вежбе и игре које подстичу моторни и когнитивни развој, који је код деце са развојним сметњама успорен и коме је потребна додатна стимулација. Методика рвачког тренинга дозвољава индивидуално прилагођавање сваком детету, а управо је степен идвидуализације одредница ефикасности тренинга. Сви елементи тренинга су на најбољи начин прилагођени способностима детета како би оно неометано могло да се развија у што бољем окружењу. Сваки тренинг је конципиран као терапеутски рад где, кроз прилагођене рвачке тренинге и уз помоћ друге деце, у средини која их мотивише, деца могу развијати своје потенцијале. Основа тренинга су вежбе стимулације грубе моторике, које подстичу развој пажње, памћења мишљења, односно целокупног когнитивног развоја.Такође бављење овим спортом подстиче развој самосталности у свакодневним активностима, што је од непроцењивог значаја за децу са развојним сметњама. Иако је у пирању индивидуални спорт, рвање подразумева интеракцију са другом децом, што представља основ социјализације.

ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

АУТИЗАМ И ФИЗИЧКО ВЕЖБАЊЕ

Бојан Јоргић, Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Нишу, Србија

Аутизам спада у групу первазивних (прожимајућих, свеобухватних) развојних поремећаја. Ови премећаји обухватају готово све сфере дететовог функционисања, при чему долази до квалитативних оштећења у развоју: реципрочних социјалних интеракција деце; вербалних и невербалних способности комуницирања и имагинативних активности. У погледу развоја моторичких способности и моторике долази до кашњења у моторном развоју и учењу и обрасцима кретања. Правилно дозирано физичко вежбање остварује позитивне ефекте у смислу смањења стереотипног понашања, побољшања психолошког стања и на повећање моторичких способности код деце са аутизмом. Да би се остварили наведени позитивни ефекти, потребно је користити одговарајућу методику физичког вежбања која подразумева: процену детета са аутизмом за примену одређене физичке активности, организацију припреме за физичку активност и инструкције за спровођење физичке активности. На овај начин могуће је остварити позитивне ефекте физичког вежбања на моторички статус деце са аутизмом.

Кључне речи: аутистични спектар, методика, физичка активност

UNIFIED – ИНКЛУЗИВНИ СПОРТСКИ ПРОГРАМ SPECIAL OLYMPICS

Анђелка Бранковић , Александра Слијепчевић
Школа за основно и средње образовање са домом ученика „Свети Сава“

Инклузија је филозофија заснована на уверењу да сваки човек има једнака права и могућности без обзира на индивидуалне разлике. У инклузивном друштву је свака особа поштована и прихваћена као људско биће. Инклузија, у првом реду, подразумева пружање једнаких могућности свима, као и максималну флексибилност у задовољавању специфичних образовних и ширих друштвених потреба све деце међу којима су и спортске активности.

Специјална Олимпијада, као међународна организација чији је циљ да ради на промени живота ометених особа кроз спорт, води рачуна о томе и да оснажи људе са интелектуалним

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

потешкоћама. Пројекат „UNIFIED“ је стратегија развијена у циљу зближавања младих са и без интелектуалних сметњи кроз разне пројекте, тренинге и такмичења на бази спорта и рекреације; он повезује младе са и без интелектуалних тешкоћа заједно кроз спорт и сродне иницијативе које промовишу прихватање, поштовање и људско достојанство .

Инклузивни приступ учествовања у спортским активностима доприноси свеобухватном утицају и формирању активног начина живота, развоју социјалних вештина кроз дружења, тренинге и такмичења локалног и међународног нивоа обогаћујући свој живот новим сазнањима и пријатељствима; развоју здравствене форме али и специфичне везане за учење и извођење моторичких вештина, развоју самопоштовања.

Кључне речи: инклузија, спортске активности, тренинзи, такмичења, свеобухватан утицај

ЕФЕКТИ БАВЉЕЊА РЕКРЕАТИВНИМ СПОРТОМ НА ПСИХО МОТОРИЧКИ РАЗВОЈ ОСОБА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Нино Манојловић, Професор мастер физичког васпитања, Средња занатска школа, Београд

Неправилности које се могу испољити у расту и развоју карактеришу се различитим врстама и степеном ометености код детета. Због тога се може говорити о функционалним физичким и функционалним психичким ограничењима или комбинацији оба. Међутим, поставља се питање какве се могућности особама са сметњама у развоју пружају када је реч о спортским активностима и колики значај исте имају за њихов развој? Из страха да не падну, не повреде се, страха да неће бити способни да савладају изазове, родитељи деце са сметњама у развоју често их спутавају те она ретко имају прилику да испробају да возе бицикл, користе пењалице и на тај начин истраже колике су им границе. У раду са децом са сметњама у развоју, циљ је развити преостале потенцијале, доказати шта они могу, а не оно што не могу да постигну. Физичка активност је једна од области где се деца могу исказати са својим очуваним потенцијалима. Одржавају кондицију што је предуслов за добро здравље код деце. Деци са сметњама у развоју треба више пажње и рада да би се неке активности савладале, а они могу показати добре, чак и сјајне резултате. Треба их стално охрабривати и указивати им на њихове велике могућности. Важно је напоменути да специфични програми физичких активности морају бити прилагођени

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

степену оштећења детета са сметњама у развоју. Спортско рекреативно удружење „Делфин“ из Новог Сада за децу и омладину са сметњама у развоју спроводи тренажни процес са децом и омладином са сметњама у развоју три пута недељно у трајању од 60 минута. Тренинге спроводе едуковани професори физичког васпитања и кроз специфичне програме тренинга раде на унапређењу психо-моторичких способности деце и омладине са сметњама у развоју. Проблем истраживања; Ефекти специфичног програма вежбања на моторичке способности деце и омладине са сметњама у развоју, Циљ истраживања; Проналажење и анализа разлика у моторичким способностима на иницијалном и финалном мерењу, (равнотежа, експлозивна снага доњих екстремитета, статичка снага руку и раменог појаса и репетитивна снага трупа деце и омладине са сметњама у развоју). Добијени резултати указују на побољшање моторичких способности испитаника, кроз специфични програм физичких активности, односно испитаници су постигли статистички значајне резултате на финалном мерењу у односу на иницијално.

УТИЦАЈ HALLIWICK КОНЦЕПТА ПЛИВАЊА НА ДЕЦУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ – ПРИМЕРИ ПРАКСЕ

Игор Бежановић, Мастер физичког васпитања и науке у спорту,
Пливачки клуб Нови Сад, Спортско удружење Халивик

Овим радом представићу Вам украткто историјат и филозофију Халлиwицк концепта пливања, такође истраживање које је реализовано као студија случаја. Истраживање је започето 08.07.2016 на дечаков 8. рођендан и завршено 08.07.2017, где је примењен Халивик концепт пливања. Праћење и валоризација самог програма је спроведена стандардним C.W.И.M. тестом, иницијално тестирање је вршено на самом почетку истраживања, контролно тестирање вршено је првог дана шестог месеца и финално након навршене године реализације програма. Резултати истраживања показују позитивне ефекте утицаја Халлиwицк концепта пливања у свих 11 тестова, како на контролном тестирању тако и на финалном тестирању. У раду је графички приказан напредак за сваки тест, где су подаци обрађени базним и ланчаним индехом у програму ИБМ СПСС Статистицс 20. Овакви резултати истраживања упућују на значај примене Халлиwицк

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

концепта пливања на побољшање пливачких способности код особе са дијагнозом церебрална парализа – инфантилис спастица. Представићу Вам примере из праксе где деца са различитим сметњама у развоју могу да се равноправно баве пливачким спортом, надмећу и социјализују са типичном децом.

ЦЕРЕБРАЛНА ПАРАЛИЗА И НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У ПРАКСИ

Ведрана Рашовић, Проф. физичког васпитања, ОШ“Јанко Веселиновић“, Београд

Циљ излагање је да покаже шта је то битно код рада са ученицима који имају церебралну парализу, о њиховим различитостима и важност добре сарадње.

Сагледавање целе ситуације с освртом на моторичке способности, мотивацију и позотиван став самог детета, а то су све важни аспекти у приступу реализацији наставе.

Биће размотрена улога родитеља, учитеља/разредног старешине и свог стручног особља који су укључени у процес образовања.

Посебно треба истаћи важност охрабрење колегама из струке у раду са децом са церебралне парализе и примери из праксе.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ ОШТЕЋЕНОГ ВИДА

Бранислава Гаруновић, професор физичке културе, школа за ученике оштећеног вида
„ Вељко Рамадановић „

Физичка активност је значајан фактор у превенцији здравља, и један је од предуслова доброг раста и развоја детета. Упркос свим бенефитима које доноси физичка активност, учешће деце са оштећењем вида у спортским активностима је ипак ограничено, они су у лошијој форми и код њих је гојазност више присутна него што је то случај са њиховим вршњацима. Слепа и слабовида деца знатно мање се крећу, бојажљива су при примени нове вежбе или покрета у непознатом простору, те слабије стичу и усвајају различите обрасце моторичког понашања и моторичких способности. Истраживања показују да слабовида или слепа деца имају смањен ниво физичке форме у односу на типичну популацију нижи мишићни тонус, лошије држање и ниже моторичке

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

способности од вршњака типичне популације нормалног вида као и да заостају за својим вршњацима у равнотежи, и општој издржљивости.

Када се говори о извођењу наставе физичког васпитања са слепом и слабовидом децом, такав рад има своје одређене специфичности и захтеве. Да би час био квалитетан наставник мора да поседује знање из методике које се односи на рад са овом популацијом, треба да поштује безбедоносне процедуре и да буде упознат са здравственим стањем својих ученика. Потребно је добро познавати врсту оштећења вида пре укључивања детета са оштећенејм вида у физичке активности. Пре извођења активности које захтевају значајније напрезање, нагле покрете главом и доток крви у главу, као и активности које могу да доведу до ударца у главу или јачих потреса прилико скокова и доскока, неопходно је консултовати се са офталмологом. Рад са слепом и слабовидом децом захтева висок ниво ангажованости наставника, а нарочито када је реч о разумевању перцепције простора слепог и слабовидог детета. Да би се ученик безбедно укључио у физичке активности потребно је предузети одређене адаптације простора и реквизита. Ученика је непоходно упознати са новим простором и распоредом који се налази у сали за вежбање. Слепе и слабовиде ученике у настави физичког васпитања прати низ баријера у посматрању и извођењу физичких вежби. Велики проблем представљају ротаторни покрети делова тела што ученицима прави изузетан проблем у савладавању и учењу ових покрета, тако да је њихово учење успорено и отежано. Присутни су проблем у оријентацији као и покрети који су крути и нескладни Ова деца често имају проблеме и при правилном држању тела и често су присутни и телесни деформитети код ове популације. Углавном стоје заобљених рамена, погнуте главе и испупченог абдомена. Телесни деформитети последица су оштећења вида због такозваног задржавања присилног положаја (нагињање према предмету посматрања) као и недовољног бављења физичким вежбањем. Многи аутори научних истраживања се слажу да је нижи ниво физичке форме главни разлог физичке неактивности слабовиде и слепе деце, пре него сама слабовидост. Стога је оптималан ниво физичке форме од великог значаја за слабовиду и слепу децу.

ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

ПРИМЕНА ПЛИВАЊА У СЛОБОДНИМ ВАННАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ

Бојана Милићевић Маринковић, мастер дипл. професор спорта, Пливачки клуб за особе са инвалидитетом „СвимБо“

Ваннаставне активности за сву школску децу представљају важан сегмент у раду сваке образовне установе, као и незамењиво искуство како за ученике тако и за наставнике. У циљу психосоцијалног и васпитног развоја ученика, пливање као ваннаставна активност може бити незамењиво средство као додатни вид рехабилитације деце са сметњама у развоју и инвалидитетом.
У раду ће бити описан програма рада Пливачког клуба за особе са инвалидитетом „СвимБо“ који је усмерен на рад са децом са сметњама у развоју у смеру побољшања њихових компентенција, социјалних, когнитивних и моторичких способности.

Кључне речи: пливање, ваннаставне активности, деца са сметњама у развоју и инвалидитетом

ПРОГРАМИ ЗА МЛАДЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ СПОРТСКОГ САВЕЗА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Александар Вујчић, професор физичке културе,
Спортски савез особа са инвалидитетом Београда

Спортски Савез особа са инвалидитетом Београда је организација веома дуге традиције и угледа, основан је 1970. године и носилац је организације спортског живота ове популације у Београду. Удружује 33 организације са око 950 чланова из свих делова Града а непосредно пружа услуге за око 1.500 појединаца оба пола, свих узраста и видова инвалидитета, кроз бројне облике рада,

ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд

Вјекослава Ковача 11 (СЦ Олимп)
11050 Београд, Србија
Тел./Факс.: (+381) 11 241 00 99
Е-адреса: office@sosib.rs
Матични број: 07058489
ПИБ: 100223220
www.sosib.rs

разновсне активности и манифестације током целе године. За своје кориснике Савез обезбеђује више од 40 сати програмских активности недељно у току целе године – корективнна гимнастика, програм развоја моторике, фитнес програм, атлетика и пливање, програм спортско - елементарних игара - фудбал, седећа одбојка, кошарка у колицима, шах и борилачки спортови (таеквондо и карате), стрељаштво и стони тенис, голбал и бочање, риболов и веслање, тенис и клизање, рагби и јахање, мачевање и плес у колицима, бициклизам и плочице, пикадо и висећа кугла,...Савез је носилац организације десет Првенстава Београда у разним спортовима, као и учешћа спортиста из Београда на државним првенствима. У исто време обезбеђује се организовано учешће суграђана са инвалидитетом у свим акцијама и манифестацијама које се у Граду организују – Београдски маратон и Трка ослобођења, Дечји сајам и Сајам спорта, Олимпијски дан трчања и Трка деда мразова итд... Најразноврснији садржаји Савеза креирани су и реализују се уз примену стручних метода и прилагођени су потребама и могућностима корисника, бесплатни су и доступни свим особама са инвалидитетом у Београду.